

Geroepen in een *nieuw jaar*

Gemeente van Christus,

Gisteren, met oudjaar, keken we terug. We hebben geprobeerd niet weg te kijken van wat moeilijk en duister was, maar het voorbije jaar te zien in het licht van Pasen. En in dat licht van Pasen zien de dingen er soms heel anders uit. God begint immers opnieuw aan de randen van ons leven. Het licht van de nieuwe schepping schijnt door de scheuren van de oude.

Realisme en aarzeling

Vanmorgen kijken we vooruit en ook daarin gaat Paulus ons voor. Kunnen we ook in dat licht van Pasen een nieuw jaar ingaan? Laten we dan maar meteen Paulus aan het woord laten. Gisteren hoorden we hem zeggen:

*Ik beschouw alles als verlies; het kennen van Christus overtreft alles.
Ik wil Christus kennen [...], deelhebben aan zijn lijden en
aan hem gelijk worden in zijn dood,
in de hoop misschien ook zelf uit de dood op te staan.*

Vandaag gaat hij verder:

*Niet dat ik al zover ben en mijn doel al bereikt heb.
Maar ik houd vol in de hoop eens dat te kunnen grijpen
waarvoor Christus Jezus mij gegrepen heeft.*

Het klinkt zo voorzichtig, bijna aarzelend. Hoe kan dat? Hoe kan deze apostel van de vroege kerk die door velen wordt gezien als de grote architect van het christendom zo aarzelend zijn? Ik denk dat we hier opnieuw zien dat Paulus boven alles een *realist* was. Hij was geen dweper en geen opschepper. O ja, hij wilde zijn leven zien in het licht van Pasen; zeker, hij probeerde zijn eigen leed te beleven als zijn eigen persoonlijke Paasverhaal: sterven om met Jezus op te

staan. Het is allemaal waar! Maar hij is realistisch genoeg om te zien dat dat nog geen realiteit is. Paulus is – *goddank!* – één van ons: we zijn nog geen heiligen. We zijn er nog niet!

Realistisch op nieuwjaarsdag

Hoe gaan *wij* het nieuwe jaar in? Toch in ieder geval met goede wensen voor elkaar en goede voornemens voor onszelf. We wensen elkaar zegen en voorspoed en velen van ons beginnen toch met een opgeruimd gevoel het nieuwe jaar. Dat is belangrijk, dat besef: ik kan *opnieuw* beginnen, ik hoef niet alleen maar het oude te blijven herhalen, ik kan werkelijk vandaag opnieuw beginnen. Geen dag voelt zo nieuw als 1 januari.

Het kan zijn dat er dit jaar belangrijke dingen voor je staan te gebeuren. Je verwacht een kindje, je hoopt te gaan trouwen, je moet examen doen, je begint met een nieuwe baan of je eerste boek komt uit. In dat geval ga je vol verwachting het nieuwe jaar in. Is dit het jaar dat je je zult herinneren, dat in de familie-verhalen terecht gaat komen? Het jaar dat op je begrafenis later nog zal worden genoemd? Niemand die het zeggen kan.

Toch zullen we onszelf ook geen rad voor ogen draaien. We blijven *realisten*. Er is vannacht geen enkel probleem opgelost. Alle losse eindjes van gisteren zijn nog altijd even los. Elk onopgelost probleem vraagt nog om oplossingen. En de lege plekken van gisteren zijn vanmorgen nog even leeg. Ook dit nieuwe jaar zal net als het voorbije jaar goede en slechte dagen kennen, meevallers en tegenvallers, geluk en pech. Houden we onszelf niet voor de gek met dat gevoel van opnieuw beginnen?

Realisten weten dat afgelopen nacht geen andere nacht was dan welke andere nacht ook. Realisten kunnen relativiseren en al te hoge verwachtingen temperen. Een realistisch is als een vliegwielt en behoedt ons ervoor dat we op hol zouden slaan. De realistisch houdt ons met beide benen op de grond.

De realistisch en de cynicus

Maar de realistisch kan ook de hoop verliezen en zijn schouders ophalen bij elke nieuwe kans. De realistisch kan blind worden voor de kleine stapjes van vooruitgang die we wèl zetten. De realistisch is altijd maar één stap verwijderd van *cynisme*. En cynisme maakt ons onverschillig. Cynisme gelooft er helemaal niet meer in en heeft zichzelf verkocht aan de middelmatige werkelijkheid. De cynicus zegt:

‘Ach, het is altijd al zo geweest, het zal nooit beter worden, waarom zou ik me nog inspannen?’ De cynicus kan niet meer geloven in de toekomst – het verbleekte verleden en het schrale heden is het enige dat hem nog rest.

Paulus is een realist, zoals we zagen. ‘Niet dat ik al zover ben...’, schrijft de apostel. Mijn leven is nog lang niet wat het wezen moet. Ik wil het allemaal wel graag bekijken door de bril van Pasen, maar heel vaak laat ik me toch weer verleiden om mijn leven langs de meetlat van rijkdom en succes te leggen. Ik *wil* graag in diepe verbondenheid met God leven, maar soms breekt het mij bij de handen af. Ik ben er nog niet – nog lang nog niet.

Maar de realist Paulus is niet cynisch! Luister hoe hij in het leven staat:

Broeders en zusters, ik beeld me niet in dat ik het al heb bereikt, maar één ding is zeker: ik vergeet wat achter me ligt en richt mij op wat voor me ligt. Ik ga recht op mijn doel af: de hemelse prijs waartoe God mij door Christus Jezus roept.

De cynicus houdt op met hopen en heeft geen punt meer waarop hij zich richten kan. Paulus blijft gericht leven, gericht op één punt. Tegenwoordig zouden we zeggen: Paulus heeft focus. Hij leeft er niet maar op los, hij laat niet maar komen wat er komt, nee in alles blijft hij gericht op... ja waarop eigenlijk?

Gisteravond lazen we dat Paulus alles van waarde is in zijn leven als vuilnis beschouwt omdat het hem gaat om het *kennen van*, deelgenoot worden aan *Christus*. Dat is waar Paulus naar streeft. Hier staat dat een beetje anders.

Vroom cynisme of roeping

In onze vertaling staat er: ‘*ik ga recht op mijn doel af: de hemelse prijs waartoe God mij door Christus Jezus roept*’. Dat is wel een beetje heel erg vrij vertaald. Je zou er bijna bij gaan denken dat Paulus zegt dat hij gericht is op *de hemel*. Maar dan zou al het voorgaande onbegrijpelijk worden. Dan zou Paulus zeggen: ik ben er nog niet, ik heb hier in mijn leven die eenheid met Christus nog niet – en dat komt ook niet meer... dus richt ik mij maar op de hemel, op later – dan zal het wel goed komen. Goed beschouwd is dat een vrome vorm van cynisme. Je geeft het voor hier en nu op en richt je op het leven *na* de dood. Het klinkt vroom, maar het is cynisme! De hoop in dit leven is dan verdampt.

Maar dat staat er ook niet. Dat woordje ‘hemel’ komt hier in de Griekse tekst niet eens voor. Letterlijk vertaald staat er: ‘Ik jaag naar het doel, voor de prijs van de roeping van boven van God in Jezus Christus’. ‘De roeping van boven’ – dat is waar Paulus zich naar uitstrekt. Dat God hem roept om apostel te zijn. Dat Jezus hem roept om na te volgen. Dat wij mensen zijn die geroepen zijn het beeld van God zichtbaar te maken. ‘*De roeping van boven*’ – dat is wat dit leven doet oplichten. Je geroepen weten – dat is wat ons redt van cynisme.

Je geroepen weten betekent dat je in de grauweheid van het bestaan toch steeds weer je naam hoort. Wie geroepen is, is ook gekend. En deze roeping die van boven komt is niet een vreemde mystieke stem in mijn binnenste. Nee, Paulus vertelt er bij hoe die roeping tot mij komt: ‘De roeping van boven *van God in Jezus Christus*’. De roeping van God wordt ons aangereikt in Jezus. Zijn woorden mogen voor ons de ‘roeping van boven’ zijn.

Geroepen in een nieuw jaar

Hoe gaan wij het nieuwe jaar in? Misschien met een gevoel van verwachting, misschien met angst en vrees? We willen in ieder geval *realistisch* zijn, nuchter en met de beide benen op de grond. We mogen van het nieuwe jaar geen wonderen verwachten – het leven is even weerbarstig als altijd.

Maar we willen onszelf vanmorgen ook hoeden voor cynisme. We willen de hoop niet verliezen en onze verwachtingen niet opgeven. Ik hoop dat de woorden van Paulus ons vanmorgen richting mogen geven, focus, een doel om voor te gaan! Weten wij ons *geroepen* in dit nieuwe jaar? Horen wij ook in 2009 die roep van God: ‘leef en heb het leven lief!’ Horen wij de roep van Jezus: ‘Volg mij en zoek het Koninkrijk’. Horen wij de roep van apostelen en profeten: Ga op weg, vertel en leef het goede nieuws van een God die van mensen houdt!’

Zullen we ons dat voornemen, broeders en zusters, om in dit nieuwe jaar – vandaag en de dagen die gaan komen – steeds weer opnieuw de kansen te zoeken om getuige te zijn van geloof en hoop, een instrument te zijn van liefde en mededogen. En die kansen zijn er, altijd en overal. Thuis en op je werk. In het ziekenhuis en in de supermarkt. Op school en achter je computer. Tussen je vrienden of in een zakelijke vergadering. De kansen zijn er altijd en overal.

Maar alleen wie toegewijd is aan dit leven kan ze zien. Wie zich vroom of cynisch heeft teruggetrokken uit dit leven en de blik op oneindig heeft, die zal die kansen niet zien. Alleen wie zich ‘van boven’ geroepen weet om ‘hier

beneden' te leven als een burger van het hemels Koninkrijk, die heeft een doel om voor te leven. Ik wens ons dat allemaal toe voor dit nieuwe jaar:

Broeders en zusters, ik beeld me niet in dat ik het al heb bereikt, maar één ding is zeker: ik vergeet wat achter me ligt en richt mij op wat voor me ligt. Ik jaag naar het doel, voor de prijs van de roeping van boven van God in Jezus Christus'. Hierop moeten wij ons allen als volmaakte mensen richten.

Ik wens u allemaal een gelukkig, doelgericht en zegenrijk nieuw jaar!

Amen.